

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
Київський політехнічний інститут імені ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА
Кафедра історії**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Методичною радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 5 від «29» лютого 2024 р.)

Ф - КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
для здобувачів ступеня доктора філософії
за освітньо-науковою програмою **«Історія»**
за спеціальністю **032 «Історія та археологія»**
(вступ 2023 року)

УХВАЛЕНО:

Вченою радою факультету соціології і права
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол №_7_ від «19» 02. 2024 р.)

ЗМІСТ

		Сторінки	Код курсу
Преамбула		3	
Освітні компоненти для вибору аспірантами першого року навчання		4	
Зміст анотацій освітніх компонентів		5	
Освітній компонент 1 (3 семестр)		5	
1.	Гендерна історія України	5	IAF 04
2.	Історіографія історії України	6	IAF 05
3.	Економічна історія	7	IAF 06
Освітній компонент 2 -3 (4 семестр)		8	
1.	Історія науки	8	IAF 08
2.	Україна у контексті світової цивілізації	9	IAF 07
3.	Українська історична біографістика	10	IAF 09
4.	Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект	11	IAF 10
5.	Історична регіоналістика України	12	IAF 11

№ п/п	Освітні компоненти	Семестр	Кількість кредитів	Форма звітності
1.	<i>Освітній компонент 1</i>	3	4	Іспит, МКР, індивідуальне завдання
2.	<i>Освітній компонент 2</i>	4	4	Іспит, МКР, індивідуальне завдання
3.	<i>Освітній компонент 3</i>	4	4	Іспит, МКР, індивідуальне завдання

Преамбула

Кафедральний каталог містить перелік вибіркового дисциплін, що формують блоки освітніх компонентів з **освітньої програми «Історія» зі спеціальності 032 «Історія та археологія»** для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Відповідно до пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014), вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей відповідної освітньої програми. Обсяг вибіркового навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня освіти.

Вибіркові дисципліни з кафедрального Ф-Каталогу аспіранти обирають відповідно до «Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/185>).

Через інформаційну систему «**my.kpi.ua**» аспіранти першого року навчання обирають освітні компоненти для другого року навчання.

Кількість і обсяг (у кредитах ЄКТС) навчальних дисциплін, які може обрати аспірант (вибіркових дисциплін) визначається навчальним планом для третього (освітньо-наукового) РВО.

Курс	Семестр	Кількість вибіркового дисциплін	Обсяг дисципліни в кредитах	Форма контролю	Всього кредитів за семестр
2	3	1	4	Іспит	4
	4	2	4	Іспит	8
Всього:					12

Мінімальна кількість аспірантів в групі для вивчення освітнього компоненту за вибором кафедрального Ф-каталогу складає 5 осіб.

Для оперативного вирішення проблем з реєстрацією, відновленням доступу для аспірантів створено бот підтримки @mykpiua_student_bot .

Рекомендований перелік освітніх компонентів для вибору аспірантами

Допускається незначна відмінність за розподілом аудиторних годин та індивідуальних завдань в вибіркових дисциплінах за семестрами за різними кафедрами факультету / університету при формуванні РНП в ІС «my.kpi.ua».

Скорочення:

ФСП		Факультет соціології і права
КІ	кафедра	історії

Для здобувачів вищої освіти набору 2023 року

Дисципліни для 2 курсу (вибір аспірантам 1-го року навчання)

(потрібно обрати 12 кредитів)

№	Код курсу	Назва навчальної дисципліни	Факультет / кафедра що викладає	Кіл-ть кредитів	Семестрова атестація	Індивідуальне завдання
3 семестр (Освітні компоненти В 1)						
1.	IAF 05	Історіографія історії України	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
2.	IAF 04	Гендерна історія України	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
3.	IAF 06	Економічна історія	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
4 семестр (Освітні компоненти В 2 -В-3)						
1.	IAF 07	Україна у контексті світової цивілізації	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
2.	IAF 09	Українська історична біографістика	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
3.	IAF 08	Історія науки	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
4.	IAF 10	Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект	КІ	4	Іспит	реферат, МКР
5.	IAF 11	Історична регіоналістика України	КІ	4	Іспит	реферат, МКР

ЗМІСТ

АНОТАЦІЙ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Освітній компонент 1

ГЕНДЕРНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 26 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 68 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Дана навчальна дисципліна базується на знаннях теоретичних і методологічних основ історичного дослідження, набутих у циклі загальної підготовки третього рівня вищої освіти, розуміння джерелознавчої бази та евристики у науково-пізнавальній діяльності</i>
Що буде вивчатися	<i>Особливості формування гендерного підходу в історичній науці, як нової методології сучасних історичних досліджень, зв'язок ідеології фемінізму з практикою жіночих і молодіжних рухів епохи модерну, внесок українських дослідників у збагачення знань з гендерної історії, гендерний ракурс української історії.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Вивчення даної навчальної дисципліни допомагає виявляти та долати прояви андроцентризму в історичних дослідженнях минулого та сьогодення України та світу, формує вміння поряд із категоріями раси, нації, етносу та віку застосовувати гендер як сучасну фундаментальну категорію історичного пізнання.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> – розібратися із методологічним інструментарієм та понятійним апаратом, проблемними зонами гендерного аналізу історичних процесів і явищ, відбирати методологічні конструкції; – сформулювати уявлення про гендерну концепцію як глобальний дослідницький підхід; орієнтуватись в особливостях його запровадження та використання в українському науковому просторі, та у визначеній темі, зокрема; – зрозуміти механізми становлення і розвитку гендерних відносин в минулому України; – розвинути дослідницькі навички ідентифікації та аналізу особливостей стану гендерної (не)рівності в залежності від історичних трансформацій та перспектив.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<ul style="list-style-type: none"> – використовувати гендерний підхід в наукових дослідженнях; – застосовувати гендерний аналіз в ході самостійного наукового дослідження; виявляти псевдонаукові гендерні гіпотези, дотичні до обраної наукової проблеми; – зберігати самостійність думки та незалежність мислення від гендерних стереотипів, проявів сексизму і андроцентризму історіописання; – примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення в гендерній сфері та усвідомлювати цінності професійної етики в дослідницькій практиці. .
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 1

ІСТОРИОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 26 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 68 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Дана навчальна дисципліна є складовою української історичної науки та базується на знаннях, отриманих слухачами протягом навчання на бакалавраті та у магістратурі при вивченні таких дисциплін, як історія України, історія української культури, історія розвитку громадських рухів та суспільної думки, історія філософії та ін.</i>
Що буде вивчатися	<i>Процеси нагромадження історичних знань та розвитку української історичної думки, становлення й збагачення української історичної науки в контексті дослідження історії України.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Вивчення даної дисципліни відкриває шлях до виваженої оцінки й аналізу наявної історіографії по тій чи іншій проблемі дослідження з історії України.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> – з'ясувати як розвивалися погляди дослідників на історичне минуле, в цілому, та на обрану проблему, зокрема; – осмислювати і відбирати методологічні принципи (правила) історичного пізнання, ефективні методи дослідження, заглибитись у наукову лабораторію провідних істориків, досягнути їх методологічний інструментарій; – критично оцінювати здобутки істориків-попередників, виокремлювати їх персональний внесок у прирощування історичних знань з історії України; – виявляти вузькі або недостатньо опрацьовані проблеми, окреслювати теми, що потребують додаткового або нового вивчення; – розвивати власні національно-патріотичні якості, що формуються на основі духовної спадщини українського народу. зокрема історіографії історії України.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	<ul style="list-style-type: none"> – застосовувати критичний аналіз та синтез історичної думки у ході самостійного наукового дослідження; – виявляти самостійність думок та незалежність мислення від застарілих стереотипів і кліше; – всебічно аналізувати та оцінювати результати наукових досліджень з обраної проблеми; – виявляти псевдонаукові гіпотези, дотичні до обраної наукової проблеми; – розширити коло історичних понять та методів дослідження.
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 1

ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 26 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 68 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Запропонована навчальна дисципліна спирається на знання з історії України, всесвітньої історії, історії науки і техніки, історії культури, історії держави та права, політології, соціології, психології, набуті на першому та другому РВО, а також в I-III семестрі за програмою підготовки докторів філософії.</i>
Що буде вивчатися	<i>Еволюція господарського буття та економічної діяльності людства з найдавніших часів до сьогодення, закономірності розвитку економічних систем країн світу у різні історичні епохи з урахуванням національних, природних та інших особливостей конкретних країн, а також внутрішня і зовнішня політика держав, суспільні рухи, проблеми війни і миру, розвиток національних і етнографічних спільнот, права, етики, релігійних культів, науки, мистецтва тощо з огляду на їх роль у розвитку економіки та впливу на економічне життя.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Вивчення дисципліни сприяє теоретичному осмисленню глобалізаційних процесів сучасного світу, пізнанню фундаментальних засад функціонування й розвитку національних господарств, їх взаємозв'язків та тенденцій розвитку загально цивілізаційного процесу, формуванню системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, вихованню масштабності і реалізму мислення, умінню креативно вирішувати складні завдання, самостійно приймати обґрунтовані та виважені рішення, бути самодостатньою, цілісною особистістю.</i>
Чому можна навчитися	<i>Сформувати певний тип економічного мислення, який дозволить виявити історичні корені і причинно-наслідковий механізм сучасних проблем світового економічного розвитку, в цілому, та України, зокрема; побачити та дослідити аналогічні ситуації в історичній ретроспективі, визначити на основі здобутого досвіду найкоротші шляхи їх розв'язання, поєднати теоретичні розробки з їх практичним застосуванням. .</i>
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	<ul style="list-style-type: none"> – інтегрувати історико-економічні знання для поглибленого розуміння проблеми власної наукової діяльності, – пропагувати передовий досвід людства, прогресивних методів господарювання; – узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений людством господарський досвід, створювати короткотермінові та довготермінові прогнози економічного розвитку; – опанувати основи порівняльного аналізу економічного розвитку окремих країн світу, вміти правильно орієнтуватися у виборі економічних рішень; – виявити цивілізаційні та національні особливості у розвитку господарської сфери та виокремити найоптимальніші загальні закономірності і тенденції, які можуть бути застосовані для економічного зростання України
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 2-3

ІСТОРІЯ НАУКИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 28 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 66 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також поглиблених на третьому рівні відповідної спеціальності історичного джерелознавства, історіографії, теорії та методології історичної науки, української історичної біографістики.</i>
Що буде вивчатися	<i>Ключові моменти історії вітчизняної та зарубіжної науки з моменту зародження наукових знань і до сьогодення, факти і події цієї історії; теоретичні концепції, організаційні структури, практичні застосування та ін., що характеризують науку в різні часи.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Сприяє усвідомленню як особливої форми діяльності людини, розумінню історичної логіки наукового розвитку в контексті загальної історії людства. Допоможе скласти обґрунтоване уявлення про місце обраної спеціальності серед інших галузей наукового знання, глибше зануритись у досвід попередніх поколінь дослідників.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> – засвоєння найбільш важливих подій, дат, відкриттів, імен історії науки; – володіння концептуальним баченням і фактичним матеріалом для сприйняття розвитку науки (від її зародження до наших днів) в його зв'язку з розвитком інших галузей культури (філософія, релігія, мистецтво, техніка); – розуміння взаємовпливів науки та інших галузей культури, бачення науки як феномена, що динамічно розвивається в соціальному і культурному контекстах; – свідоме сприйняття в історико-науковому контексті основних досягнень людства в минулому і в сьогоденні; – всебічно й неупереджено розглядати явища історії науки в зв'язку з історичними умовами конкретного періоду; – визначати рівень достовірності й аргументованості наукових теорій; – на прикладі історичних тем проводити наукові диспути і дискусії, аргументовано відстоювати власну позицію.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<ul style="list-style-type: none"> – вільно орієнтуватися в масиві інформаційних ресурсів з різних напрямів природничого, гуманітарного й технічного знання; – застосовувати набуті знання (передусім про методи роботи з інформацією та про досвід видатних діячів науки) для вирішення конкретних інформаційно-пошукових завдань у своїй професійній діяльності; – знаходити цікаві міждисциплінарні зв'язки під час власних досліджень; – застосовувати знання про псевдонаукові й антинаукові теорії, щоб уберегти себе чи інших від шахрайства.
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 2-3

УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ЦІВІЛІЗАЦІЇ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 28 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 66 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Дисципліна базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних предметів, як «Історія України», «Всесвітня історія», «Політологія», «Соціологія», «Релігієзнавство», «Філософія».</i>
Що буде вивчатися	<i>Основні етапи розвитку українського суспільства в контексті теорії цивілізацій. Вплив глобальних та регіональних цивілізацій на суспільство, яке формувалося на території України та місце України в колі світових культур. Історіографія історії цивілізацій, ознайомлення з якою допоможе у розумінні сутності історичних процесів, сприятиме формуванню історичної свідомості.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Навчальна дисципліна забезпечує базові теоретичні знання та практичні навички з історії світових цивілізацій та знаходиться у тісному зв'язку з іншими історичними дисциплінами. Вона допоможе аспірантам систематизувати знання, зрозуміти багато історичних процесів минулого та сучасності.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> – опанувати різні підходи до вивчення цивілізацій та основних етапів їх розвитку в складному історичному процесі; – зрозуміти основні засади цивілізаційного підходу до вивчення історії людства; – дослідити основні процеси, що відбувалися і тривають протягом всієї історії людства; – навчитися методикам опрацювання наукової літератури та джерел з навчальної дисципліни; – дослідити різні підходи щодо визначення місця України в системі світових цивілізацій; – вміти застосовувати знання з історії світових цивілізацій для формування загальної картини світової історії; – здійснювати відбір необхідної інформації з наявних джерел та літератури; – здійснювати наукову історичну експертизу; – аналізувати різноманітну історичну інформацію, самостійно мислити і формувати власні уявлення про певні періоди історичного розвитку держав і народів.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<i>Опанувавши навчальний курс аспірант зможе здійснювати науковий аналіз історичного минулого українського суспільства, його духовного надбання; отримати навички дослідницької роботи; вдосконалити вміння працювати з літературою.</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 2-3

УКРАЇНЬСКА ІСТОРИЧНА БІОГРАФІСТИКА	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 28 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 66 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Дисципліна базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних предметів, як «Історія України», «Всесвітня історія», «Краєзнавство», «Історична генеалогія», «Геральдика», «Мемуаристика», «Іконографія», «Бібліографія», «Палеографія».</i>
Що буде вивчатися	<i>Дослідження теорії, методології та історіографії, історико-біографічна термінологія, а також роль історичних джерел у об'єктивному висвітленні біографічних фактів в процесі складання біографій, види біографічної продукції</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Вивчення цього курсу важливе для гуманітарної освіти, особливо зі спеціальності «Історія та археологія». Він допомагає зрозуміти багато історичних процесів через вивчення повсякденного життя історичних постатей минулого й сучасності.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> – опанувати сучасні методологічні підходи щодо вивчення історичної біографії; – ознайомитися з категоріями та поняттями української історичної біографістики; – розумінню сутності і основних напрямків «біографічного підходу» в сучасному гуманітарному знанні в цілому та в історичній науці зокрема; – виокремлювати основні теоретичні проблеми сучасної української історичної біографістики; – дослідити основні види біографічних джерел; – ознайомитися з основними методами біографічних досліджень; – здійснювати аналіз біографічних текстів; – використовувати біографічний підхід та сукупність біографічних методів у науковому дослідженні; – самостійно проводити біографічні дослідження; – застосовувати біографічні джерела під час дослідження суспільних процесів; – відтворювати історію розвитку суспільства за допомогою біографічного матеріалу; – усвідомлювати роль і місце історичної особи в історії.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	<i>Аспіранти набувають теоретичних знань про основні методи історичної біографістики. Аналізують проблемні й дискусійні питання з курсу української історичної біографістики. Формують власні оцінки та версії.</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 2-3

СОЦІАЛЬНІ ВЗАЄМОДІЇ В ПОВСЯКДЕННІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 28 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 66 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також поглиблених на третьому рівні відповідної спеціальності історичного джерелознавства, історіографії, теорії та методології історичної науки.</i>
Що буде вивчатися	<i>Ключові засади та прояви соціальних взаємодій різних рівнів (міжособистісного, групового та масового) в повсякденному житті людства протягом його історії, а також специфіка їх віддзеркалення в історичних джерелах.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Саме участь у взаємодіях з іншими членами суспільства й робить людину повноцінною особистістю, тож уникнути згадок про це неможливо під час розкриття будь-якої історичної теми. А от засади і прояви таких контактів (зокрема й особливості відкладання інформації про них) можуть виявитися різними залежно від конкретних соціальних умов, мінливих як у часі, так і в просторі, а отже, потребувати різного дослідницького інструментарію.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> – опанувати основні концепції дослідження соціальних взаємодій та їх історії; – зрозуміти рівні соціальних взаємодій; – дізнатися про види й ролі інтенційних та неінтенційних дієвців, залучених до соціальних взаємодій; – проаналізувати особливості вербалізації, візуалізації та уречевлення соціальних взаємодій; – дослідити специфіку проявів соціальних взаємодій у різних структурах повсякдення. – розрізнити соціальні взаємодії загалом та соціальні комунікації як їх складову; – орієнтуватись у ключових засадах соціальних взаємодій у періоди традиційного, індустріального й інформаційного суспільства; – відстежувати вплив на соціальні взаємодії уявних учасників, тварин та неістот; – враховувати значення часових і просторових рамок, у яких відбувалися контакти (як безпосередні, так і опосередковані).
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<i>Набуті знання та вміння можна використовувати під час підготовки дисертації: для систематизації джерельної бази за способом кодування інформації (і відстежування проявів соціальних взаємодій у словесних, зображальних, речових, поведінкових, звукових і конвенціональних джерелах, зокрема й за непрямою джерельною інформацією), структурування попередніх здобутків істориків щодо теми як складових наукової комунікації; окреслення кола досліджуваних учасників соціальних взаємодій, дотичних до конкретної проблеми; перевірки, наскільки систематизованими й ефективними були досліджувані взаємодії; для оцінювання, наскільки можливо розглянути дії та переконання “мовчазної більшості” учасників взаємодій.</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>

Освітній компонент 2-3

ІСТОРИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА УКРАЇНИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 26 год. Семінарські заняття – 28 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 66 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також поглиблених на третьому рівні відповідної спеціальності історичного джерелознавства, історіографії, теорії та методології історичної науки.</i>
Що буде вивчатися	<i>Ключові засади та прояви регіональної специфіки України в історико-культурному аспекті, динаміка населення, комунікацій, адміністративно-політичний устрій; взаємодія географічних, економічних, демографічних, екологічних, соціокультурних та інших процесів в регіональному розрізі, вплив геополітичних чинників на формування специфічних особливостей економічного і культурного розвитку регіонів, світоглядних і поведінських стереотипів, взаємовплив та взаємозумовленість проблем глобалізації та регіоналізації, методологічні проблеми регіональної історіографії.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Знання з дисципліни сприятимуть активізації національної свідомості, вихованню культури міжрегіонального спілкування та міжетнічної толерантності, формуванню активної особистості, здатної практично реалізувати набуті знання для специфічних потреб регіону, а також теоретичному осмисленню загальних тенденцій розвитку українських земель, закономірностей і тенденцій внутрішнього розвитку в загальноукраїнському і регіональному контекстах, процесів регіоналізації й регіонального розвитку в природно-географічному, історичному, етно- і соціокультурному контексті, їх впливу на сучасні суспільно-політичні процеси.</i>
Чому можна навчитися	<ul style="list-style-type: none"> <i>– дослідити об'єктно-предметну сферу та методологічні основи історичної регіоналістики, її термінологічний інструментарій, та структуру;</i> <i>– зрозуміти регіональну специфіку України в просторовому вимірі;</i> <i>– проаналізувати особливості історії та історіографії в регіональному контексті, розвиток регіональної науки в Україні;</i> <i>– здійснити ретроспективне дослідження територіальної структури України та прогнозування оптимальної моделі регіональної організації;</i> <i>– визначити регіональні особливості розвитку історичної думки;</i> <i>– дослідити історію регіонів як систему утворюючих цілісностей;</i> <i>– орієнтуватись в проблемах локалізації населення і територіальних зв'язків;</i> <i>– дізнатися про історію колонізаційних процесів, міграцій, міських і сільських поселень;</i> <i>– визначити новітні орієнтири та найважливіші дослідницькі напрями: регіональну історію, історичну урбаністику, адміністративно-територіальний устрій в історичному вимірі, історичну лімологію;</i> <i>– дізнатися про основні підходи вивчення міст в регіональному аспекті;</i>

ІСТОРИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА УКРАЇНИ	
	<ul style="list-style-type: none"> – проаналізувати методи регіонального аналізу та регіональної діагностики, критерії і методи управління регіональним розвитком, зміст і цілі регіональної політики; – дослідити засоби оптимізації регіональної політики України, реформування адміністративно-територіального устрою, вдосконалення моделей територіального управління.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	<p><i>Набуті знання та вміння можна використовувати під час підготовки дисертації:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати теорії територіальної організації суспільства і регіонального розвитку про принципи і фактори розміщення продуктивних сил, актуальні проблеми розвитку регіонів, формування і функціонування регіональних суспільно-територіальних систем, зміст і напрями регіональної політики; визначати альтернативні стратегічні напрями розвитку організаційних систем; – розуміти значення історичної регіоналістики для вирішення практичних проблем українського суспільства, зокрема, оптимізації регіональної політики. – інтегрувати знання з дисципліни для поглибленого розуміння проблеми сфери діяльності, впровадження інноваційних заходів, раціоналізації практичної діяльності, отже, підвищити рівень особистої кваліфікації.
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, методичні рекомендації, презентації</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, модульна контрольна робота, індивідуальне завдання (реферат)</i>